

KATEDRA HISTORIE
POSUDEK NA BAKALÁŘSKOU / MAGISTERSKOU PRÁCI

Autor: Sylva Tichá Bambasová

Titul: Sídlní strategie v krajině křenovické sídelní aglomerace. Křenovice – „Hradisko“ a jeho zázemí v době halštatské.

Rok: 2019

Počet stran (příloh): 175 str. textu s obrazovými přílohami a resumé (z toho 20 str. literatury s 297 položkami), 45 str. příloh s inv. čísly.

Vedoucí práce: Mgr. Martin Golec, Ph.D.

Oponent: Mgr. Vendula Vránová, Ph.D.

Hodnoticí kritéria

Hodnocení

Volba tématu, originalita, přínos práce:

A

Práce si klade za cíl shromáždit, vyhodnotit a interpretovat archeologická data k hradišti platěnické skupiny Křenovice – „Hradisko“ a jeho předpokládanému zázemí v uměle stanovených poloměrech 5 km (prostor A) a 10 km (prostor B). Magisterská práce navazuje na práci bakalářskou s identickým tématem, kterou diplomantka jednoznačně přesáhla. Volba tématu byla promyšlená, cíl jasně v úvodu práce stanoven a dosažen. Základní ideou práce je podrobné zhodnocení predikovaného *nadkomunitního centra* s dostupným zázemím dosažitelným 2 hodinovou chůzí (okruh B) dle metodiky Vita-Finzi – Higs 1970. Politicko-ekonomickým centrem je poloha „Hradisko“ jako střed *křenovické sídelní aglomerace*. Diplomantka ve stanoveném prostoru přistoupila k „vršení“ dat, k archeologickým datům získaným revizí starších souborů, připojuje výsledky magnetometrického měření na opevněné lokalitě v poloze „Hradisko“ (obr. 4; díky podpoře z IGA na KHI UPOL), kde vyhodnocuje také povrchové sběry (100 čtverců 10 x 10 m) provedené studenty archeologie z KHI UPOL. V okruhu 10 km od vytyčeného středu revidovala 17 poloh s halštatskými nálezy (obr. 3). Se získanými daty je postupně pracováno přes dílčí interpretace až po závěrečné úvahy. Pokud to prameny nabídlý, diplomatka rozvádí v práci další apendixy (např. kap. o přeslenech). Identickou práci tohoto typu v rámci platěnické skupiny na Moravě neznáme a lze konstatovat, že je nesporně přínosná.

Práce s prameny, kritika a interpretace:

B

Diplomantka cíleně zkombinovala několik vstupních okruhů dat: revidovala soubory v okolí polohy „Hradisko“, pocházející z různých starých sbírek uložených v několika institucích; představuje pramenný materiál s položkovým katalogem v přílohách. Zpracovala také sběrový materiál z polohy „Hradisko“ přesahující 5315 ks, do doby halštatské náleží 90 %. Zemědělsky obdělávaná lokalita umožnila kromě sběrů provést úplný magnetometrický průzkum. Výsledky prokázaly existenci vnitřního členění opevněné polohy – akropole a suburbium. Nové poznatky publikovala v anglickém článku *Results of geophysical survey at the Křenovice hillfort* v německém periodiku *Beiträge zur Vorgeschichte Nordbayerns* 9/2019. Zhodnotila, o jaký typ lokality ve střední Evropě jde a polemizuje o sociálním významu lokality v rámci moravského halštatu – zda jde o centrum elit či nikoliv. K tomuto základu práce (umístěnému v přední části) připojuje další jmenovaná data. Postupně pracuje s mobiliářem ze všech zdrojů – keramikou, bronzovými, železnými a kostěnými předměty. Zvláště zhodnocuje výraznou kolekci předmětů východního typu. Pro posouzení významu křenovické aglomerace strukturuje data o specializovaném řemesle (textilnictví), z „Hradiska“ pochází doposud největší moravský soubor 156 kusů a také unikátní střep s vyobrazením tkalcovského stavu – tab. 8:7), komentuje externě vyhodnocený osteologický materiál. V práci s prameny neshledávám nedostatky. Jistou výtku však zasluhuje úroveň kresebných příloh, které nejsou na zcela nejvyšší úrovni. Interpretace vycházejí z dílčích rozborů, vyústění práce nalezneme v závěru – diplomatka vede polemiku k očekávaným otázkám stanoveným již v úvodu práce. Metodika práce byla popsána zřetelně a diplomatka se od ní neodchýlila. Práce je přehledná.

Práce se sekundární literaturou, bibliografie:**A**

Téměř 300 sekundárních zdrojů literatury je pro tento typ magisterské práce nesporně dostatečný. Ve své bakalářské práci se zabývala diplomantka historiografií zkoumané lokality, nyní najdeme citace příznačné pro zhodnocení nových dat a využití citace se neshodují se seznamem z BP. Sekundární zdroje zahrnují aktuální literaturu a aktuálně používané systémy (např. deskripci keramiky – kap. 6.1). Diplomantka prokazuje schopnost volit vhodnou sekundární literaturu pro různé typy vyhodnocovaných dat. V práci nenajdeme kompilační pasáže, cituje správně.

Metodologie a argumentace:**A**

Metodika je uzpůsobena typu lokality. Základem je práce s archeologickými daty, cíleně se připojují data přírodovědná a jsou organicky včleněna do stanoveného systému. Diplomantka pracuje vědeckou metodou, klade si v úvodu otázky, hodnotí pramennou základnu, jasně vytyčuje metodický postup včetně terminologie a v závěru vede diskuzi o 5 nejvýznamnějších otázkách. Argumentace je přiměřená a k pramenům je diplomantka kritická. Významnou pasáž práce najdeme v kap. 9.1, kde je chronologický vývoj centra křenovické aglomerace rozřazen do 4 horizontů (K1–K4 = Ha C2–D3; obr. 35 a 36). Takový chronologický vývoj nabízí nové možnosti pohledu na podobu a vývoj lokálního centra platěnické skupiny. V práci nalezneme identifikované hospodářsko/společenské zázemí opevněného sídla (obr. 38) ve dvou kumulacích, které se rozložením váží na dálkové komunikace (obr. 39). Je predikován brod (most?) pod křenovickým hradištěm. Do tohoto rámce jsou zapojena také militaria východního typu, která svědčí o době nájezdů. Jejich samotná koncentrace zrcadlí význam zkoumaného bodu v širší krajině.

Struktura a forma, jazykové zpracování:**B**

Struktura práce je přehledná a dobře se v ní orientuje. Kritiku snesou kresebné přílohy. Diplomantka v průběhu konzultací „mírně bojovala“ s českým jazykem, zejména se čtenář ztrácel v dlouhých souvětích; nakonec i tato vada byla v přijatelné míře odstraněna. Nedostatkem je velikost některých obrázků – měly být větší (zmíněné obr. 35 a 36). Rozsah práce 174 stran je pro požadovaný typ práce nadstandardní. Nezvyklé je umístění položkového katalogu mezi obrazové přílohy.

Celková navržená známka:**A****Témata pro obhajobu, průběh obhajoby:**

1. Jakou společenskou úlohu sehrávala lokalita typu Křenovice – „Hradisko“ na střední Moravě?
2. Jaké ekonomické role hrála křenovická aglomerace?

Další poznámky, etc.: Práci doporučuji po dalších korekturách k publikování.

Práce prošla kontrolou plagiátorství. Není plagiát.

Datum: 9. ledna 2020

Podpis vedoucího práce / oponenta: